

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool - 't Zonneveld te Bertem

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	12526
	Instelling	Gemeentelijke Basisschool - 't Zonneveld Godelieve BRYON
directeur		
adres		A.E. Verbiststraat 6 - 3060 BERTEM
telefoon		016-48.06.58
fax		016-49.11.97
e-mail		gemeenteschool.bertem@gbszonneveld.be
website/URL		www.gbszonneveld.be
	Bestuur van de instelling	961276 - Gemeentebestuur van Bertem te BERTEM
adres		Tervuursesteenweg 178 - 3060 BERTEM
	Scholengemeenschap	120188 - KHAMSA te TERVUREN
adres		Vander Achterstraat 33 - 3080 TERVUREN
	CLB	114249 - CLB van de VGC Brussel te SINT- AGATHA-BERCHEM
adres		Technologiestraat 1 - 1082 SINT-AGATHA- BERCHEM
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	07/11/2011, 08/11/2011, 10/11/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	10/11/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	07/12/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Guido Aerts
	Teamleden	Hilde Bosmans
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	6
3.1 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	6
3.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	8
3.3 Lager onderwijs: wiskunde	8
3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	9
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	11
4.1 Professionalisering	11
4.2 Begeleiding	12
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	13
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	13
6.1 Wat doet de school goed?	13
6.2 Wat kan de school verbeteren?	14
6.3 Wat moet de school verbeteren?	15
7. ADVIES	15
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	15

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De gemeentelijke basisschool is gelegen in het centrum van de gemeente. De integratie van de plaatselijke bibliotheek en de gemeentelijke sportzaal in hetzelfde complex is één van haar troeven. Na enkele moeilijke jaren is er terug een aangroei in de leerlingenpopulatie, die vooral te merken is in de kleuterafdeling. De aangroei zet zich stilaan door in de lagere afdeling. In de school heerst een positief werk- en leefklimaat. Het doelgericht beleid wordt geschraagd door de grote inzet van de teamleden en de positieve en professionele samenwerking.

Op basis van de OVSG-toetsen en het leerlingenwerk bewijst de lagere afdeling dat de resultaten voor de onderzochte leergebieden wiskunde en wereldoriëntatie voldoen, hetgeen een indicatie is voor de realisatie van de eindtermen. Door de groeiende aandacht voor een doelgerichte planning en bewaking van het aanbod toont de kleuterafdeling aan dat zij zich voldoende inspant om de overeenkomstige ontwikkelingsdoelen na te streven.

De kleuterafdeling slaagt erin het onderwijsaanbod op een degelijke manier te integreren in de themawerking. In de lagere afdeling hebben de meeste leraren het voor wereldoriëntatie nog moeilijk om het onderwijsaanbod, zoals de visie van het leerplan aangeeft, met samenhang tussen de domeinen, te plannen en uit te voeren. Een overdachte plaatsing van de goed opgebouwde tijds- en ruimtekaders met het oog op een functioneel gebruik vormt nog een werkpunt. Voor heel wat aspecten van het leergebied slagen de teamleden van beide niveaus erin een degelijke verticale samenhang te realiseren.

Voor het leergebied 'wiskundige initiatie' voorzien de kleuterleraren een rijke waaier aan activiteiten, die overwegend goed aangepast zijn aan het ontwikkelingsniveau van de kleuters. Vanuit het oogpunt van 'zelfsturend leren' blijken nog kansen open te liggen in het doordacht 'wiskundig verrijken' van de hoeken en het graderen van materialen om meer gedifferentieerd 'al spelend te leren'. In de lagere afdeling baseert het team zich op een onderwijsleerpakket voor wiskunde om de verticale samenhang na te streven. In de meeste gevallen vertrekken de leraren vanuit een doelgerichte instructie en houden ze rekening met de verschillen tussen de leerlingen, en dit zowel voor de leerlingen met meer als met minder mogelijkheden. Vanuit foutenanalyses voorzien ze bijkomend een aangepaste remediëring.

Het beleid van de school is gericht op een continu proces van kwaliteitsverbetering. Het beleidsplan stuurt de prioriteiten op een langere termijn aan met aandacht voor doelgerichtheid, evaluatie en bijsturing. De school is gestart om op basis van de analyse van outputgegevens het onderwijsleerproces bij te sturen. Vanuit de visie op leerlingbegeleiding wordt de begeleiding van de schoolloopbaan geoptimaliseerd. Op dat gebied toont de school met een sterke structurele werking op basis van degelijke afspraken haar kwaliteiten.

De aandacht voor kwaliteitsverbetering toont zich eveneens in de professionalisering van het team. Er is in de school een grote bereidheid tot het volgen van nascholingen. De gezamenlijke nascholingen worden bepaald door de prioriteiten van het beleidsplan en de door de leraren samen gekozen jaarprioriteiten. Ook de personeelsvergaderingen zijn, onder meer door het agenderen en uitwerken van pedagogisch-didactische onderwerpen, belangrijke leermomenten. Er is nog een groeimarge om samen en van elkaar te leren. In de kleuterafdeling komt dit aspect door de voorbereiding van gezamenlijke thema's al iets sterker uit de verf.

De onderwijsinspectie waardeert de inspanningen van alle teamleden om samen goed onderwijs te geven. De school beschikt over een voldoende beleidsvoerend vermogen om

haar onderwijskwaliteit verder te verbeteren. De door de onderwijsinspectie geformuleerde aanbevelingen kunnen daartoe een bijdrage leveren.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

De resultaten van de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs
wiskundige initiatie
wereldoriëntatie

Lager onderwijs
wiskunde
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel
Professionalisering
Deskundigheidsbevordering

Onderwijs
Begeleiding
Loopbaanbegeleiding

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De leraren van de kleuterafdeling groeperen het onderwijsaanbod in thema's. Het team kiest ervoor om heel wat gemeenschappelijke thema's te organiseren, om gezamenlijke activiteiten te kunnen opzetten, om de ouders daarbij te betrekken en om daarmee naar buiten te treden. De kalendergebonden thema's worden jaarlijks

opgefrist door ze telkens te benaderen vanuit een ander oogpunt. Samen met de lagere afdeling nemen de kleuters deel aan de schoolprojecten.

- Veeleer bij de invulling dan bij de keuze van de thema's houden de kleuterleraren rekening met wat bij de kleuters op dat ogenblik leeft. De kleuterleraren zorgen voor een rijk en levensecht aanbod door alle leergebieden op een evenwichtige en zinvolle wijze te integreren. Ze vertrekken vanuit waarnemingen, verhalen of leeruitstappen en kleden de klas aan met materialen die passen bij het thema. Occasioneel nodigen ze experts uit. Het klasbeeld toont een gestructureerd en tevens uitdagend hoeken- en opdrachtaanbod. Dit schooljaar staat onder meer de hoekenverrijking op basis van de leerplandoelen in de focus.
- Het kleuterteam gebruikt een koepeligen instrument dat gebaseerd is op de leerplannen. Dat instrument fungeert nog niet echt als een integraal bewakingsdocument, maar zorgt ervoor dat de kleuterleraren meer en meer het aanbod doelgericht plannen en / of verrijken. Dat blijkt onder meer uit de planningsdocumenten en de ondersteunende documenten voor de inrichting van de hoeken en de organisatie van de vaste activiteiten.
- Uit heel wat ondersteunende hulpmiddelen zoals de kalenders en ruimtekaders, de keuze van de materialen en de wijze waarop de kleuters kiezen, blijkt een grote aandacht voor verticale samenhang. Door in overleg thema's te kiezen en gezamenlijk uit te werken zijn de kleuterleraren op de hoogte van het aanbod in de andere leeftijdsgroepen.
- Er is een duidelijk gradatie in zowel de complexiteit als de abstractiegraad van de ondersteunende tijds-kaders en oriëntatieaanduidingen. Tijdens de bijgewoonde lessen hadden de meeste kleuterleraren oog voor vooruitkijken en terugblikken op de activiteiten, waardoor de kleuters zicht krijgen op het dagverloop. De gradatie in het 'leren kiezen' is duidelijk. De kleuters zijn goed vertrouwd met de keuzesystemen. De kleuterleraren bewaken de keuzes van de kleuters en zorgen ervoor dat zowel een eenzijdige keuze als het vlinderen tussen hoeken voorkomen wordt. De kleuterleraren van de oudere groepen brengen een zelfinstructiemethode aan om de kleuters aan te sporen tot een goede werkhouding. Er zijn weinig materialen in de klassen aanwezig om de kleuters het 'tijdsverloop' te laten ervaren en te meten.
- Het kleuterteam besteedt veel aandacht aan de ontwikkeling van de zelfsturing. Bij de jongere kleuters is dat, onder meer met stappenplannetjes, vooral gericht op de hygiënische zelfredzaamheid. In een volgende fase stimuleren de kleuterleraren het zelfstandig kiezen. De school beschikt over heel wat materialen die kleuters stimuleren om het denken te ontwikkelen. Hierbij kunnen de kleuters gebruik maken van zelfcorrigerende materialen en ICT-toepassingen. Er zijn nog duidelijke groeimogelijkheden om het zelfstandig leren met ondersteuning van stappenplannen te bevorderen. Een verdere gradatie van speelleermaterialen zowel binnen de leeftijdsgroep als over de leeftijdsgroepen heen kan zowel de verticale samenhang als de differentiatiekansen in het gebruik ervan verhogen.
- Het kleutervolgsysteem is het belangrijkste instrument om de brede ontwikkeling van iedere individuele kleuter op te volgen. Het wordt consequent bijgehouden als basis voor het zorgoverleg. Het kleuterteam zou nog efficiënter kunnen plannen en evalueren als kleutervolgsysteem, planningsdocumenten en ondersteunende documenten zoals de begrippen- en doelenlijsten op dezelfde basis opgezet waren.

3.2 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

Motivering

- De kleuterleraren integreren het onderwijsaanbod voor wiskundige initiatie in de themawerking. De leraren voorzien een ruime waaier aan activiteiten voor de verschillende domeinen. Door het gebruik van het koepeligen instrument groeit geleidelijk aan de aandacht voor een meer systematische planning en/of bewaking van de didactische frequentie.
- In het klasbeeld verwijzen een aantal elementen naar wiskundige initiatie, vooral voor het domein 'getallen'. Tijdens de bijgewoonde activiteiten hadden de leraren, al dan niet gepland, aandacht voor het aanbrengen en hanteren van wiskundige begrippen. Hiervoor hanteren de leraren een gezamenlijke, uitgebreide begrippenlijst. Ook bij de activiteiten voor anderstalige kleuters is er enige aandacht voor wiskundige begrippen. Een complementaire aanpak voor school- en instructietaal kan het onderwijs in begrippen nog versterken.
- De kleuterafdeling beschikt over heel wat speelleermaterialen die het wiskundig denken bevorderen. Deze worden vooral ingezet tijdens (be)geleide activiteiten. Het is nog geen gewoonte om hoeken doelgericht met materialen te verrijken of aanpassingen uit te voeren zodat het wiskundig denken van kleuters wordt aangemoedigd. Hierdoor gaan er onder meer kansen verloren om kleuters ervaringen te laten op doen met allerlei vormen van meten.
- Er zijn voldoende speelleermaterialen rond ruimtelijke oriëntatie en richting beschikbaar. De kleuterleraren bieden de puzzels gedifferentieerd aan en bewaken de individuele vorderingen. Deze aanpak wordt echter nog niet doorgetrokken naar andere speelleermaterialen waarvan het gebruik een voorbereiding is op het latere onderwijs in de meetkunde.
- Het kleutervolgsysteem heeft aandacht voor de ontwikkeling van de wiskundige vaardigheden, maar beschrijft nog niet alle aspecten. Het is niet duidelijk in welke mate observaties in verband met wiskundige initiatie leiden tot systematische, doelgerichte ondersteuningsmaatregelen voor kleuters.

3.3 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

Motivering

- Uit de analyse van de koepeligen toetsen blijkt dat de leerlingen van het zesde leerjaar de vorige schooljaren voor de meeste domeinen normale resultaten behalen. De school bewaakt de resultaten door ze jaarlijks op de personeelsvergadering te bespreken. Voor het domein 'cijferen' heeft de school bijstellingen gedaan door de afspraken op te frissen en op elkaar af te stemmen. Analyse van het leerlingenwerk bevestigt het normale studiepeil.
- De leraren gebruiken éénzelfde onderwijsleerpakket als basis voor het wiskundeonderwijs. Daarmee streven zij naar verticale samenhang in het onderwijsaanbod.
- De school heeft haar visie uitgeschreven op het onderwijs in wiskunde. De principes daarvan zijn goed gekend. Toch is de mate waarin de principes in het dagdagelijkse onderwijs uitgevoerd worden, nog niet bij alle leraren optimaal.
- In de meeste klassen blijven de ondersteunende algoritmen aan de klaswand beperkt tot het domein getallen. In de bovenbouw hanteren de leraren een heuristiek voor het

oplossen van wiskundige problemen. Uit een bijgewoonde les blijkt dat de leerlingen deze vlot kunnen toepassen.

- De leraren gebruiken zowel eigen als methodegebonden toetsen om de vorderingen van de leerlingen na te gaan. De door de leraren gemaakte foutenanalyses leiden in een aantal gevallen tot herinstructie, bijkomende inoefening of remediëring van leerlingen wiens resultaten niet beantwoorden aan de minimumverwachting. In de bovenbouw organiseert de school semestriële toetsen waarbij de wiskundige kennis en vaardigheden van grotere leerstofgehelen geëvalueerd worden.
- De leraren spannen zich ernstig in om het wiskundeonderwijs gedifferentieerd aan te bieden. De meeste leraren maken gebruik van de differentiatiemogelijkheden van het onderwijsleerpakket en bieden ondersteunende materialen en schema's aan. Met het oog op een meer persoonlijke ondersteuning hergroeperen ze de leerlingen en voorzien ze opdrachten in verschillende niveaugroepen. In een aantal gevallen differentiëren de leraren in de instructiefase.
- Het gebruik van ICT binnen het leergebied groeit. De school experimenteert in een daartoe ingericht klaslokaal met een digitaal bord. In de klassen staan enkele computers opgesteld, die soms tijdens de zelfstandige werkvormen worden ingezet.
- Met de toetsen van het leerlingvolgsysteem gaat de school in het begin van het schooljaar na of de leerlingen voldoende vorderen. Voor risicoleerlingen vindt er een bijkomende niveaubepaling plaats. Voor een aantal leerlingen werkt de school in overleg een degelijk handelingsplan uit en voorziet, indien nodig, compenserende maatregelen. Op het moment van de doorlichting heeft de school nog beperkte ervaring met de organisatie van individuele leertrajecten.
- De leraren evalueren en rapporteren doelgericht over het leergebied wiskunde. Ze noteren de doelen op de toets zelf. Op het rapport vermelden ze per toets of doelstelling het 'te behalen minimum'.

3.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De resultaten op de koepelgebonden eindtoetsen tonen een aanvaardbaar resultaat. De leraren hebben echter nog niet de gewoonte om met eigen toetsen de realisatie van de leerplandoelen na te gaan. Met een bewakingsinstrument brengen ze het onderwijsleeraanbod reeds in kaart.
- De meeste leraren zijn vertrouwd met de visie en uitgangspunten van het leerplan. De uitwerking in de praktijk vertoont echter heel wat verschillen. Zo toont de concrete realisatie in de klaspraktijk in meerdere gevallen een thema-inhoud die voornamelijk tot één domein behoort. De domeinen 'tijd' en 'ruimte' kennen een sterk cursorische benadering. Enkele leraren slagen erin, al gebeurt dit nog niet erg overdacht, om meer samenhang te realiseren, onder andere door de leerlingen te betrekken bij de keuze van de inhoud van het thema. De schoolprojecten en openluchtklassen vormen een goede illustratie bij een meer leergebiedoverschrijdende aanpak.
- Dat de visie nog niet optimaal is geïntegreerd, blijkt onder meer uit de bijgewoonde lessen. In een aantal lessen was de aanpak vrij sturend waardoor de leerlingen weinig kansen kregen om ervaringen op te doen en 'oriënterend' aan de slag te gaan. Andere leraren daarentegen gebruikten werkvormen waarbij de betrokkenheid van de leerlingen hoog is.
- De leraren maken gebruik van de mogelijkheden in de schoolomgeving om het onderwijs levensecht te maken. Er zijn nog groeikansen om het klasbeeld te verrijken met concrete materialen die aansluiten bij het actuele thema. De visualisatie blijft grotendeels beperkt tot afbeeldingen. Weinig klassen beschikken over een toontafel.
- Om de verticale samenhang te optimaliseren, gebruiken de leraren een onderwijsleerpakket als basis en / of als verwerking van het aanbod. De meeste

leraren zoeken daarbij naar een evenwicht tussen inhouden uit het onderwijsleerpakket en eigen inhouden vanuit de omgeving en de leefwereld van de leerlingen. Meestal houden ze daarbij rekening met de doelen die het leerplan voor hun leerjaar vooropstelt.

- Uit de klasbeelden blijkt dat het lagereschoolteam goed de afspraken naleeft in verband met de gradatie in de tijds- en ruimtekaders. Met het oog op een functioneel en dynamisch gebruik is de plaatsing niet steeds overdacht. Ook laten de leraren heel wat kansen onbenut om vanuit leeruitstappen, plotse gebeurtenissen en / of de actualiteit deze te kaderen en te verankeren binnen tijd en ruimte.
- De verbetering van het domein techniek is een prioriteit op schoolniveau. In de loop van dit schooljaar zal het team gedurende een week hieraan bijzondere aandacht besteden. De leraren beschikken over nieuw bronnenmateriaal om de technische talenten van de leerlingen in een aanbod concreet tot leven te laten komen. Sommige leraren slagen erin om techniek al meer geïntegreerd aan te bieden.
- Voor het domein 'verkeer- en mobiliteitseducatie' gebruiken de leraren een onderwijsleerpakket dat vooral aandacht besteedt aan de kennis van basisinzichten en attitudes. Door onder meer tijdens leeruitstappen kennis te maken met specifieke verkeers toestanden oefenen de leerlingen een aantal praktische situaties. In een enkel goedepraktijkvoorbeeld worden verkeersopvoeding en ruimtelijke oriëntatie met elkaar in verband gebracht. De leerlingen van de derde graad oefenen tijdens de lessen lichamelijke opvoeding de nodige motorische fietsvaardigheden. Het geheel aan vaardigheden wordt geëvalueerd tijdens een verkeersproef op de openbare weg onder toezicht van de gemeentelijke politie. Met een brevet toont de school aan dat de leerlingen van het zesde leerjaar een aantal praktische verkeersvaardigheden op de fiets bezitten.
- De school heeft aandacht voor milieuopvoeding en wereldburgerschap. Vorig schooljaar werkte de school in dit kader een prachtig project uit. Het is echter niet duidelijk in welke mate opgedane, waardevolle inzichten verder blijven leven.
- De kwaliteit van de evaluatie van het leergebied is duidelijk een werkpunt. De leraren toetsen in hoofdzaak parate kennis en in mindere mate inzichten en relaties. Daarbij beperken ze zich grotendeels tot wat schriftelijk toetsbaar is. De inhoud van de toetsen correleert in beperkte mate met de doelen en inhouden van het leerplan. Enkele leraren ondernemen de eerste pogingen, onder meer binnen het domein techniek, om door zelfevaluatie of met observaties de vaardigheden van de leerlingen in kaart te brengen. De rapportering van het leergebied geeft een sterk algemeen en weinig doelgericht beeld weer. Enkele leraren compenseren dit door de te evalueren doelen op de toetsen te noteren.
- Het is duidelijk dat de kwaliteit van het leergebied in evolutie is. De beoordeling van dit leergebied houdt rekening met de vooruitgang die de laatste jaren is geboekt. Het leergebied vraagt beleidsmatig om volgehouden aandacht.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

- Vanuit het oogpunt van interne kwaliteitszorg beschikt de school over een beleidsplan over twee schooljaren, waarin de belangrijkste aspecten zijn opgenomen die de school wil verbeteren. Het beleidsplan geeft richting aan de keuzes die het schoolteam maakt vooral met betrekking tot de inhouden van personeelsvergaderingen en studiedagen. Samen met de prioriteiten van het beleidsplan kiest het schoolteam specifieke jaarprioriteiten waarin ze per niveau zich willen verdiepen. Gezamenlijke nascholingen sluiten daarbij aan. De school doet geregeld een beroep op de netgebonden begeleidingsdienst.
- De school hanteert een degelijke implementatiestrategie. Op basis van een overlegde visie en vooraf vastgelegde doelen werkt zij acties uit over meerdere schooljaren. Daarbij heeft zij aandacht voor evalueren, bijsturen en borgen.
- Uit de analyse van de verslagen van de personeelsvergaderingen blijkt de aandacht voor de professionalisering van de teamleden. Geregeld worden werkmomenten voorzien, meestal per niveau. Soms krijgen de leraren vooraf een concrete werk- of leesopdracht. Het is nog geen gewoonte om op basis van teksten uit pedagogisch-didactische tijdschriften aan visievorming te doen. Het schoolteam tracht efficiënt te vergaderen door onder meer de tijd te plannen en te bewaken.
- Er is in het schoolteam, mede door de impulsen van het intern leiderschap, een grote bereidheid tot het volgen van externe nascholing. De teamleden hebben zicht op de gevolgde nascholingen van hun collega's. Ieder teamlid schrijft na het volgen van een externe nascholing daarover een kort verslag. Enkele keren per schooljaar wisselen de leraren op de personeelsvergadering bevindingen uit over gevolgde nascholingen. Het effect van de multiplicatie op de gehele professionalisering van het team hangt samen met de kwaliteit of de bruikbaarheid van de nascholing. Vooral op het gebied van de leerlingenbegeleiding zijn de effecten duidelijk aanwezig.
- Er is in de school een zekere bereidheid om met en van elkaar te leren. Door het veelvuldig samen bespreken van gemeenschappelijke thema's en uitwerken van gezamenlijke activiteiten creëren de leraren van de kleuterafdeling heel wat ervaringskansen om nieuwe ideeën en inzichten op te doen. In de lagere afdeling zijn er tussen leraren van aansluitende leerjaren aanzetten om meer van elkaar te leren. Er is een meer systematisch 'leren van elkaar' door de organisatie van hospiteerbeurten bij de overgang tussen kleuter- en lagere afdeling.
- Met informele gesprekken en doorloopbezoeken volgt de directeur de leraren op. Daarnaast vinden er formele klasbezoeken plaats die zowel gericht zijn op de algemene werking als de pedagogisch-didactische aanpak van de leraren. De besprekingen naar aanleiding van klasbezoeken rond differentiatie hebben geleid tot bredere inzichten. Nu de verkennende functioneringsgesprekken afgerond zijn, bieden zich kansen aan om meer gedifferentieerd en gepersonaliseerd de leraren op te volgen en waar nodig te ondersteunen. Hierdoor ontstaan mogelijkheden om meer doelgericht de implementatie van de prioriteiten op de klasvloer na te gaan.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Loopbaanbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Motivering

- In de derde cyclus van het 'gelijke kansenbeleid' (GOK) heeft het team ervoor gekozen om, naast het thema 'ouder- en leerlingenparticipatie' verder te werken aan de 'doorstroming en oriëntering' van de leerlingen. Vanuit een aantal prioritaire doelen heeft het schoolteam heel wat acties opgezet. Ze bewandelt daarbij een dubbel spoor. Op leerlingenniveau wordt vraaggestuurd gewerkt aan de taalvaardigheid van de anderstalige leerlingen. Op lerarenniveau zet de school de acties veeleer verder en borgt ze. Op schoolniveau bouwt men degelijke zorgverbredende procedures, communicatiekanalen en structuren verder uit.
- De school baseert haar zorgwerking op de 'zorgpiramide'. Het schoolteam ziet het geheel aan zorgverbredende initiatieven als middel om de schoolloopbaan van de leerlingen te optimaliseren.
- De school besteedt aandacht aan de overgangen tussen leeftijdsgroepen en niveaus. Op het einde van het schooljaar organiseert het schoolteam overgangsgesprekken. De leraren bereiden deze op een degelijke manier voor. Om de overgang tussen de kleuter- en lagere afdeling vlot te laten verlopen, organiseert de school uitwisselbezoeken, gezamenlijke activiteiten en enkele hospiteerbeurten. Op een aantal vlakken lopen didactische afspraken en werkvormen door.
- De school bereidt de overgang naar het secundair onderwijs voor door informatie te verstrekken aan leerlingen en ouders, door gericht te werken aan de studiehouding en door een bezoek aan een technische school.
- Op basis van een gemotiveerde besluit van de klassenraad beslist de school over het zittenblijven. Daartoe heeft de school, zoals het wettelijk kan, een clausule voorzien in het schoolreglement. Toch streeft de school zoveel mogelijk naar een gezamenlijke beslissing met de ouders.
- Om de kleuters te volgen in hun ontwikkeling gebruiken de leraren een volgsysteem dat gebaseerd is op competenties, welbevinden en betrokkenheid. Voor het eerste aspect voeren de kleuterleraren observaties uit naar aanleiding van geplande activiteiten. Om de kwaliteit van het observeren te verbeteren, staat 'doelgericht observeren' als prioriteit gepland. Voor de twee andere aspecten vertrekken de kleuterleraren vanuit een algemene screening. Voor risicokleuters voorziet het zorgteam een diepgaande screening. Indien nodig kunnen deze kleuters rekenen op een degelijk uitgewerkt handelingsplan dat door de leraren uitgevoerd wordt.
- Bij het begin van het schooljaar organiseert de lagere afdeling de toetsen van het leerlingvolgsysteem en enkele taalvaardigheidstoetsen. Uitvallende leerlingen op de toetsen van het leerlingvolgsysteem krijgen een bijkomende niveaubepaling om na te gaan op welk peil zij wel goed functioneren.
- De school is recent overgestapt naar een digitaal volgsysteem. Daaruit is duidelijk hoe de leerlingen op langere termijn vorderen, welke initiatieven zijn genomen en hoe er wordt gecommuniceerd met ouders en externe experts.
- Kleuter- en leerlingvolgsysteem vormen de basis om tijdens het multidisciplinair overleg zorgverbredende initiatieven op te zetten. Uit de analyse van de voorbereidingen en de verslagen blijkt een sterke structurele aanpak. De zorgverbreding wordt, met uitzondering voor de taalzwakke leerlingen, door de klasleraren uitgevoerd. Zowel de besluiten als de goed gestructureerde

handelingsplannen tonen duidelijk aan wie de zorg zal uitvoeren en hoe men dit zal aanpakken.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Onder impuls van een gedreven directeur, die voor het zorg- en gelijkekansenbeleid wordt bijgestaan door de zorgcoördinator, werkt het schoolteam constant aan de verbetering van de onderwijskwaliteit. De besluitvorming gebeurt volgens de leraren democratisch. Het beleidsplan stuurt de prioriteiten en de daaruit vloeiende professionalisering aan. Er is in de school veel aandacht voor het opzetten van degelijke overleg- en werkstructuren en voor het vastleggen van afspraken onder meer om de verticale samenhang te bewaken.
- Voor een aantal aspecten van het schoolleven heeft het team in overleg een degelijke visie uitgebouwd. De visie rond schoolloopbaan- een leerlingbegeleiding alsook de beschikbare visie op het leergebied wiskunde in de lagere afdeling vormen hierbij een goede illustratie. In de kleuterafdeling is de visie op geïntegreerd werken goed ingeburgerd en groeit de aandacht voor doelgericht plannen en bewaken van het onderwijsaanbod.
- De school groeit in haar kwaliteitszorg. Er zijn eerste stappen gezet om daarbij gebruik te maken van outputgegevens. Uit het beleidsplan, de GOK-werking en de verslagen van de overlegmomenten maar ook uit de gevoerde gesprekken blijkt dat de verbetertrajecten overdacht en doelgericht worden aangepakt, geëvalueerd en bijgestuurd. Er zijn aanzetten om bij de opvolging van de leraren doelgericht vooropgestelde aandachtspunten na te gaan. Dit aspect kan zeker nog versterkt worden met het oog op integrale kwaliteitszorg.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het geïntegreerd aanbod in de kleuterafdeling met een groeiende aandacht voor doelgericht plannen en bewaken op basis van de leerplannen;
- De vrij sterke verticale samenhang in de kleuterafdeling voor het onderwijsleeraanbod, de klasinrichting, de ondersteunende tijds- en ruimtekaders en bepaalde aspecten van de zelfsturing;
- Het doelgericht aanbod voor wiskunde in de lagere afdeling, op basis van een degelijke instructie, met aandacht voor de verwoording van de oplossingsweg door de leerlingen en het gebruik van algoritmen en heuristieken;
- De grote bereidheid en de inspanningen van de leraren van de lagere afdeling om de leerinhouden gedifferentieerd aan te bieden voor zowel voor de zwakkere leerlingen als voor diegenen die over meer dan de gebruikelijke competenties beschikken;
- De graduele opbouw van tijds- en ruimtekaders voor wereldoriëntatie in de lagere afdeling;
- De gezamenlijke schoolprojecten met wereldoriënterende inslag waarbij het samen naar buiten treden en het samen school maken voorop staan.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De degelijke gestructureerde initiatieven om de schoolloopbaan van leerlingen te begeleiden, de gestructureerde zorg op basis van de zorgpiramide en de handelingsgerichte zorg voor leerlingen die niet voldoen aan de door de school gestelde minimumnormen;
- De aandacht voor professionalisering door de organisatie van structureel overleg en het volgen van externe nascholing.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De uitwerking van een degelijk beleidsplan en de degelijke afbakening van pedagogisch-didactische afspraken;
- Het stimulerend en betrokken intern leiderschap en de grote inzet van de leraren om goed onderwijs te leveren;
- De gezamenlijke doelgerichtheid met kansen om van elkaar te leren;
- Het toenemend bewustzijn om de onderwijskwaliteit te bewaken op basis van outputgegevens.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De gradatie in speelleermaterialen in functie van gedifferentieerd aanbod en het gebruik van stappenplannen in de kleuterafdeling;
- De 'wiskundige' inrichting van de hoeken zodat de kleuters meer zelfgestuurd wiskundige ervaringen kunnen opdoen en daaruit leren;
- Het plannen en bewaken van de multiperspectieve benadering van de thema's binnen het leergebied wereldoriëntatie in de lagere afdeling en het streven naar een krachtige leeromgeving;
- De adequate plaatsing en gebruik van tijds- en ruimtekaders met het oog op een beter functioneel gebruik.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Het leren met en van elkaar versterken door het hanteren van systematieken voor de uitwisseling van interne expertise.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Door een procesmatige en gerichte opvolging op de klasvloer erover waken dat geïntroduceerde vernieuwingen op lange termijn niet verwateren.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Guido Aerts

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: